

Alfons Soler Oliva

La fórmula cooperativa és totalment vàlida aplicada al món de l'ensenyament, i una bona mostra d'aquesta operativitat la dona la Cooperativa d'Ensenyament Ca n'Oriac de Sabadell, amb una dilatada trajectòria iniciada l'any 1977. Van ser uns anys durant els quals van emergir moltes entitats de caire associatiu. Alfons Soler, actual president, ho recorda: "Les cooperatives d'ensenyament van néixer a mitjan anys seixanta. Representaven una tercera via davant de l'ensenyament públic d'aquells moments i de l'ensenyament religiós. Era també una manera d'en-

troncar amb la llarga tradició de la pedagogia catalana començant amb Ferrer i Guàrdia, passant per Baldiri Reixach, Alexandre Galí o Rosa Sensat. El boom d'aquestes cooperatives va tenir lloc en el període de transició cap a la democràcia. A partir del 1980 aquesta embranzida va minvar. Semblava que, amb la recuperació de l'autonomia catalana i amb les transferències d'ensenyament a la Generalitat de Catalunya, l'escola pública havia de dominar el panorama de l'ensenyament. Moltes cooperatives van desaparèixer o es van convertir en escoles públiques." Algunes, però, no ho van fer, com la cooperativa de Ca n'Oriac, que creia que l'estructura cooperativa podia continuar sent factible. I afegeix: "Qualsevol cooperativa d'ensenyament és una escola de democràcia."

Aquesta organització es va crear sobre una escola d'FP de Sabadell que acollia bàsicament dones immigrants. "Els empresaris del tèxtil de Sabadell necessitaven dones per treballar a les seves fàbriques, i amb l'ajuda de la patronal del tèxtil es va crear una escola d'iniciativa privada per a persones sense estudis. L'Escola actuava com a punt d'integració, culturització i alfabetització del col·lectiu immigrant. Aquest projecte va dur-se a terme fins que el 1977 l'escola va iniciar els tràmits per constituir-se com a cooperativa i va començar a impartir estudis reglats de formació professional al mateix temps que s'iniciava el que més tard seria l'Escola d'Adults de la Concòrdia."

La diferència entre una escola cooperativa i una escola privada convencional o una escola pública no rau en el cost per alumne sinó en la gestió. "La cooperativa té una gestió participativa i democràtica a tots els nivells. L'estructura és horitzontal i no s'imposa res. Tots els projectes es fan per consens. Però si el que pretenem és assolir un bon servei públic, necessitem subvencions. Avui a la societat li resulta més cara l'escola pública que l'escola concertada. El

problema és que com que l'escola concertada no té prou recursos públics per donar el servei que teòricament ha d'oferir, necessita treure'n d'un altre lloc i ho fa a través dels usuaris. Els números surten amb calçador, sobretot en una escola petita com la nostra."

Alfons Soler va entrar a l'escola el 1978 i això li permet tenir una visió molt àmplia de la seva evolució. Al seu costat hi ha un equip de persones que participen en la gestió del centre. Jordi Domènech, Emília Guerrero, Griselda Núñez, Josep M. Gisbert, Carolina Garcia i Julia Expósito tenen cura de la formació d'una xifra d'alumnes considerable, al voltant de cent. "Fem formació professional procurant treballar al màxim de bé possible. L'ensenyament reglat no dona marge d'autonomia però intentem transmetre el nostre tarannà i la nostra manera de fer als estudiants. Al centre realitzem cicles formatius d'un o dos anys. Els alumnes entren amb un mínim de setze anys i surten quan acaben el cicle. Actualment molts són majors de divuit anys que han començat altres estudis i els han deixat a mitges; estudiants que van finalitzar l'ensenyament obligatori i van deixar d'estudiar i ara tornen al món educatiu a través de la formació professional. Hi ha força persones que han escollit una via educativa equivocada i es reincorporen a l'ensenyament en els cicles de formació professional. Tenim una mitjana de 20-25 alumnes per classe, una xifra raonable." Pel que fa al professorat, "sempre hem procurat que els professionals de l'ensenyament que han entrat a l'Escola coincideixin amb els nostres plantejaments i s'adaptin a la nostra manera de veure les coses. Per formar part d'una cooperativa d'ensenyament cal un cert tarannà i tenir uns valors." La formació professional encara no té gaire prestigi a l'Estat espanyol, mentre que a d'altres països europeus és una via formativa escollida per molts joves adolescents: "Tot just es comença a apostar per aquesta formació encara que cal que es revisi el sistema educatiu per donar un ensenyament de qualitat. La formació professional hauria de servir per donar sortida a les demandes de les empreses que necessiten menys titulats universitaris i més tècnics i especialistes, gent formada professionalment amb competències molt diverses i de caire transversal. Les empreses valoren els treballadors adaptables a diversos llocs de treball."

La Cooperativa d'Ensenyament Ca n'Oriac aconsegueix recursos de diferents llocs per comptar amb uns equipaments moderns i tecnològicament preparats. "Depenem econòmicament del Departament d'Ensenyament perquè som escola concertada, però hi ha famílies que fan aportacions econòmiques per cobrir les mancances pressupostàries. El concert econòmic no és suficient i no contempla despeses d'inversió ni amortitzacions. Aquesta és la dura realitat de moltes escoles. Les cooperatives, com que som entitats sense ànim de lucre, reinvertim tots els diners que captem. En aquests moments, estem renovant els nostres estatuts per adaptar-nos a la nova llei de cooperatives del 2002 que contempla la figura del soci col·laborador, que és soci però no aporta feina. Això ens permetrà tornar a comptar com a socis a molts que no podien pertànyer a la cooperativa perquè no podien aportar el seu treball." Si bé hi ha una lluita diària per portar endavant el centre educatiu, després de vint-i-cinc anys de vida la Cooperativa veu el futur amb il·lusió i amb ganes de continuar formant els joves de Sabadell.